Nr. 135. Śmigiel, czwartek 15. czerwca 1922. Rok 32.

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięcznie z przynoszeniem 260 mk., W agencjach miesięcznie 240 mk. Numer pojedyńczy 15 mk. niedzielny 20 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATÓW, MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH SĄ PRAWOMOCNE.

Cena ogłosz.: za 1-łam. wiersz petyt. 25 mk., w części urzędowej lub reklamowej 50 mk. Adr. Admin. i Red. Śmigiel - Wielkopolska. Poczt. kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu nr. 200 363, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA,
za którą Redakcja bierze odpowiedzialność.

Komisja Konstytucyjna.

Warszawa, 13. czerwca.

Dziś o godz. 5 popoł. na wniosek Marszałka Sejmu zwołane zostało posiedzenie komisji konstytucyjnej. Przewodniczący p. Rataj. Po dyskusji, w której zabierali głos pp. Buzek, Woźnicki, Rosset, Dubanowicz, Fichna, Lutosławski, Skulski, Rataj, Niedziałkowski, Czerniewski, Krzyżanowski, Gruenenbaum Marszałek dotychczas 4 stronnictwa zgłosiły deklarację.

Deklaracja Z. L.-N.: Sejm ustala zgodnie z dotychczasowym zwyczajem konstytucyjnym następującą wykładnię punktu 3 uchwały Sejmu ustaw, z dniem 22 lutego 1919:

„W razie powstania przesilenia rządowego przez zgłoszenie i przyjęcie dymisji rządu:

1. Marszałek Sejmu ustaliwszy przez porozumienie ze stronnictwami osobę kandydata na prezesa Rady Ministrów, która ma zapewnione poparcie większości głosów, tę osobę przedstawia p. Naczelnikowi Państwa do powołania na to stanowisko.

2. Ewentualne wątpliwości p. Naczelnika Państwa co do osoby przedstawionej kandydata i ewentualne jego propozycje innych osób, o ile w porozumieniu z Marszałkiem nie mogą być usunięte, muszą być przez Marszałka zakomunikowane do rozważenia stronnictwom, poczem ustaliwszy ponownie kto ma zapewnione poparcie większości, przedstawia Marszałek kandydata, temu kandydatowi p. Naczelnik Państwa powierzy misję utworzenia rządu.

3. Osoba, której na tej podstawie p. Naczelnik Państwa poruczy misję utworzenia nowego rządu, przeprowadzi odpowiednie narady z przedstawicielami stronnictw sejmowych i na podstawie tych narad przedstawi do nominacji p. Naczelnikowi Państwa Radę Ministrów w pełnym składzie.

Deklaracja P. P. S.: Sejm stwierdza, że w myśl t. zw. „Małej Konstytucji“ inicjatywę powołania rządu w pełnym składzie ma p. Naczelnik Państwa. Przed powołaniem rządu porozumienie ze Sejmem ma być dokonane przez zaciągnięcie ze strony p. Naczelnika Państwa opinji stronnictw sejmowych, przyczem formy tego porozumienia mogą być różne. Rząd powołany (mianowany) przez p. Naczelnika Państwa staje przed Sejmem ustaw. celem uzyskania votum zaufania Sejmu.

Deklaracja Zjedn. Mieszcz.: Wyrażenie „p. Naczelnik Państwa powołuje“ Zjedn. Mieszcz. rozumie, że inicjatywa proponowania osoby premjera należy do obowiązku p. Naczelnika Państwa. Porozumienie ze Sejmem odbywa się przez Konwent Senjorów za pośrednictwem proponowanego przez p. Naczelnika Państwa kandydata na premjera. Wnioski Konwentu Senjorów oparte na ilości głosów reprezentowanych stronnictw uważane są za wyraz opinji Sejmu.

Deklaracja Wyzwolenia: Słowa „p. Naczelnik Państwa powołuje rząd w pełnym składzie“ oznaczają inicjatywę, jaka przysługuje p. Naczelnikowi Państwa przy przesileniach rządowych. „Na podstawie porozumienia“ oznacza, że p. Naczelnik Państwa zasięga opinji Sejmu co do przyszłego rządu, przyczem w razie wątpliwości decyzja formalna przysługuje p. Naczelnikowi Państwa, z zastrzeżeniem całkowitej odpowiedzialności rządu przed Sejmem. Sposób porozumienia się ze Sejmem pozostawia się do uznania p. Naczelnika Państwa.

Postanowiono wybrać podkomisję celem rozpatrzenia tych deklaracyj. W skład podkomisji wejdą przedstawiciele klubów po 1 z każdego. Posiedzenie podkomisji wyznaczono na jutro o godz. 9.30 rano, poczem o godz. 11 w dalszym ciągu obradować będzie pełna Komisja Konstytucyjna.

Po wiekach oderwania.

Katowice, 12. czerwa.

Tydzień bieżący będzie obfitował dla G. Śląska w przełomowe wypadki. Dziś już rozpoczęło się przejmowanie kolei przez urzędników polskich. Nastąpiło mianowicie przejęcie ruchu towarowego, jutro przejęty ma być ruch osobowy, w środę poczta, w czwartek policja. Spodziewają się, że wojska polskie wkroczą w sobotę lub w niedzielę. Życzeniem tutejszej ludności jest, by to nastąpiło w niedzielę, aby wszyscy mogli wziąć udział w powitaniu wojska. Czynniki miarodajne, t. j. województwo i komitet przyjęcia, nie mają dotychczas ściślej daty wkroczenia wojsk. W każdym razie prace przygotowawcze, dotyczące powitania wojska polskiego są w pełnym toku. Komitet odbył dziś dwa posiedzenia jedno z delegatami powiatowymi, drugie wydziału wykonawczego dla powzięcia ostatecznych zarządzeń.

Obejmowanie G. Śląska odbywać się będzie według ostatnich zarządzeń w pięciu strefach, a ukończone ma być do 10-go lipca. Prasa tutejsza przygotowuje osobną uroczystość na powitanie wojska, a osobną na dzień właściwego Zjednoczenia Śląska z Polską, która odbędzie się w lipcu, kiedy po dokończeniu obsady wojskowej przyjedzie do Katowic Rząd Polski, któremu jenerał Szeptycki zaraportuje dokonanie obsady, komisarz Hintze zda sprawę z przejęcia mienia państwowego, a wojewoda Rymer z dotychczasowej organizacji władz państwowych.

Ten akt formalnego przejęcia nastąpi pod koniec miesięcznego okresu, który rozpoczyna się od dnia notyfikacji aktu przyznania G. Śląska Polsce i Niemcom. Notyfikacja ta nastąpić ma jutro. Właściwa granica polityczna i celna ustalona zostanie dopiero z chwilą ostatecznego przejęcia, to jest dopiero około 10 lipca.

Ponieważ dotychczas różne daty górnośląskie doznawały ciągłych odroczeń, ludność tutejsza wobec obecnie zapowiedzianych dat przejęcia zachowuje się sceptycznie. Nie rzadkie są oświadczenia „nie uwierzę prędzej, aż zobaczę wojsko polskie w Katowicach“.

Znamienny dokument.

Organizacje i pisma niemieckie zaprzeczały, jak wiadomo, w odpowiedzi na „List otwarty“ wystosowany przez całe społeczeństwo b. zaboru pruskiego do naszych współobywateli — Niemców znanym powszechnie faktom, że sprawcami gwałtów, dokonanych na polskiej ludności Górnego Śląska są czynniki niemieckie, w pierwszej linji tajne organizacje wojskowe. Jakkolwiek wydarzenia ostatnie, jak np. słynny proces opolski wykazały jasno, gdzie należy szukać właściwych winowajców, mimo to nasi współobywateli — Niemcy występują nadal w roli obrońców swych współrodaków w Niemczech i na Górnym Śląsku. Jak mało im ta rola przystoi, niech osądzą czytelnicy sami na podstawie poniższego dokumentu, żądającego usunięcie 35 rodzin polskich z gminy Dzierzgowice w pow. kozielskim, a rzucającego tak jaskrawe światło na metody, jakiemi się Niemcy dziś posługują w rugowaniu ludności polskiej.

Dokument ten brzmi:

Copie.

Tgb. Nr. 3857 tr. (Bes.) Breslau, den 4. April 1922.

An die Gemeindevertretung
Dziergowitz.

Wir übersenden hiermit der Gemeinde Dziergowitz folgendes Schreiben, in welchem nachstehende Personen bezw. Familien verzeichnet sind, die das Dorf Dziergowitz binnen kurzer Zeit zu verlassen haben.

Dies sind: 1. Brandys Paul, Pfarrer, 2. Cieslik Johann, Dachsteinziegeleibezitzer, 3. Demst, Streckenarbeiter, 4. Ernisch Franz, arbeitslos, 5. Jagoda, Häusler, 6. Kusch, Gerbereibesitzer, 7. Kuschka Józef, Grubenarbeiter, 8. Kusch Philipp, Briefträger, 9. Lasinka Stanislaus, Grubenarbeiter, 10. Maiwald Marie, Fleischerwitwe, 11. Maiwald Georg, Fleischer, 12. Marek, Eisenbahner, 13. Nicklas, Eisenbahner, 14. Malik, Häusler, 15. Niemietz, Lanarbeiter, 16. Niesporek August, Grubenarbeiter, 17. Pazurek Ferdinand, Gasthausbezitzer, 18. Pazurek Leo, arbeitslos, 19. Pluta Johann, Beamter dr. G. W. („Gemeinde-Wache“ — Przyp. red.), 20. Platzko Johann, Gelegenheitsarbeiter, 21. Platzko Josef, Holzarbeiter, 22. Podolski Peter, Bauer, 23. Schittko, Kaplan, 24. Schiwon Robert, Bäkker, 25. Schäfer, arbeitslos, 26. Skorupa, Briefträger, 27. Slawick, 28. Skrobek Alois, arbeitslos, 29. Wilk Josef, Schneidermeister, 30. Wiltzek, Kirchenbäcker, 31. Wosnitzek Alois, arbeitslos, 32. Wrobel August, arbeitslos, 33. Wrobel, Mitglied der G. W., 34. Wodarz, Grubenarbeiter, 35. Zgrzebnick, Kaufmann.

Es könnte noch eine Venderung vorgenommen werden, sei es, dass obengenannte Personen bezw. Familien gestrichen werden, oder sei es dass noch Personen oder Familien hinzukommen, allerdings nur im Einverständnis der Deutschgesinten in Dziergowitz. Letzteres ist bereits eingeleitet.

Reichswehrbrigade — Order zur Besetzung des Stadt- und Landkreises. Cosel,. Unterschrift (unleserlich.)

Kopja.

L. Dz. 3857 tr. (Res.) Wrocław, 4 kwietnia 1922 r.

Do przedstawicielstwa gminnego
w Dzierzgowicach.

Przesyłamy niniejszem gmin. Dzierzgowice to pismo, w którem są oznaczone poniższe osoby, wzgl. rodziny, jakie winny w najkrótszym czasie opuścić wieś Dzierzgowice. Oto one: (tu następuje spis nazwisk przyp. red.)

Możnaby przeprowadzić jeszcze jedną zmianę, by wyżej wymienione osoby względnie rodziny skreślono, lub by osoby, albo rodziny jeszcze przybyły, wprawdzie tylko za zgodą po niemiecku usposobionych w Dzierzgowicach. Kroki w tym kierunku już podjęto. Brigada reichswehry, rozkaz zajęcia powiatu miejskiego i wiejskiego, Koźle. Podpis nieczytelny.

Dokument powyższy polecamy szczególnej uwadze naszych współobywateli Niemców, oraz ich obecnych przywódców! (O. K. Z.)

†

Śp. Leokadja Maronowa

Wspomnienie pośmiertne.

Wieść hjobowa o śmierci śp. Leokadji Maronowej, żony burmistrza naszego miasta rozeszła się dziś rano z ust do ust lotem błyskawicy. Jak grom z jasnego nieba, który pada niespodzianie, tak i dziś nieubłagana śmierć wyrwała z pośród grona naszego matronę polską, która na niwie społecznej działała z pożytkiem, gdzie tego potrzeba wymagała. Sieroty pozostałe straciły jak najlepszą matkę, a mąż, dla którego była wszystkiem — żonę.

Śp. Leokadja Maronowa, która do niedawna obracała się między nami dzisiaj już nie żyje.

Niezbadane wyroki Boże każą nam stanąć u stóp Jej trumny i zanieść modły za Jej czystą duszą do Pana Zastępów, aby litościwie osądził Ją wedle skromnego i bogobojnego Jej życia i pełen zalet, jakie w sobie posiadała.

Nad otwartą Twą mogiłą, która Cię niebawem przyjmie w swoje zimne łono, stajemy z wyrazami prawdziwego żalu z ostatniem pożegnaniem: „Ziemia, która za życia macochą dla Cię była niech Ci lekką będzie“. R. i p. *Redakcja.*

KRONIKA.

KALENDARZYK
Dziś: Wita i Modesta
Jutro: Benona
Wschód słońca 4,24, zachód 20,16
Długość dnia 17,08. Przybyło 8,56.

Z „Sokoła“ donoszą nam, że na Zabawie latowej, która odbędzie się w niedzielę, dnia 18 bm. jakoteż na tańcach w sali przygrywać będzie orkiestra wojskowa 17 pułku żółtych ułanów z Leszna. Jak się informujemy jest to najlepsza orkiestra wojskowa w całem Ks. Poznańskiem.

Na Czerw. Krzyż złożył p. Kretschmer z Ratowic za pośrednictwem Komisarjatu - wschód 2000 mk. zaś dla repartjantów 1000 mk. — razem 3000 mk.

Sprawie służ! Dzisiaj, tj. w środę 14 bm, odbędzie się Zebranie Panien pracujących w szkole katolickiej o godz. 7·30, na które wszystkich się zaprasza, gdyż sprawa jest bardzo ważna. Zarząd.

Jarmark w Śmiglu. Z Magistratu tutejszego, dowiadujemy się, że jarmark odbędzie się w środę, dnia 21 czerwca br.

„Humanitarne“ rozstrzeliwanie. „Krasnaja Gazeta“ donosi, że władze sowieckie kazały rozstrzelać w kilku okręgach objętych głodem ze względów humanitarnych i sanitarnych 17 dzieci, które rozchorowały się po spożyciu mięsa z koni dotkniętych nosacizną.

W polskie ręce. Dwa majątki niemiecki w naszej dzielnicy przeszły w polskie ręce, a mianowicie. Jeziorki, osławionego hakatysty Tiedemanna, które nabył bar. Mieczysław Hirsch z polecenia ks. Kardynała Kakowskiego; majątek Wielichowo pow. śmigielski p. Schultza ze sławną hodowlą koni nabyła ks. Kazimierzowa Lubomirska, żona posła naszego w Waszyngtonie.

Dramat rodzinny. W sobotę w nocy rozegrał się w Kościanie na tle stosunków familijnych dramat, który miał przebieg następujący: Do zamieszkałego przy ul. Bernardyńskiej Dzikowskiego przybył w sobotę wieczorem z Kalisza szwagier jego, plutonowy Czysz, którego żona bawiła u Dzikowskiego. Wszyscy już byli w łóżkach, więc Czysz usiadł przy łóżku swej żony i rozpoczął sprzeczkę o meble, które żona jego w Kaliszu sprzedała, gdy Czysz był na ćwiczeniach w Biedrusku. Potem zażądał od Dzikowskiego papierosa, a gdy ten oświadczył, że nie ma, Czysz odparł, to ja poszukam, lecz zamiast papierosa dobył rewolwera i wypalił w skroń Dzikowskiego, kładąc go na miejscu trupem. W tym momencie zgasła lampa stołowa, a Czysz strzelał dalej, raniąc śmiertelnie swoją żonę Dzikowską lekko. Obie ranne niewiasty są siostrami. Czysza aresztowano tej samej nocy.

Telegramy.

Podwyższenie taryfy kolejowe.

Warszawa, 13. 6. (AW) Agencja Wschodnia dowiaduje się ze źródeł miarodajnych, że prace prowadzone nad przygotowaniem projektu podwyższenia taryf kolejowych są w całej pełni i pierwszych dniach lipca będą podane do wiadomości, zaś 1 sierpnia wejdą zapewne w życie.

Według tej wiadomości taryfy na droższe towary będą podwyższone do 150%. Jako nowość w naszym systemie taryfowym będzie wprowadzona taryfa różniczkowa, t. zn. w miarę powiększania sie przestrzeni, będzie się stosunkowo zmniejszała opłata za przewóz. Taryfa różniczkowa udostępnia dowóz towarów do oddalonych centrów.

Podwyższenie taryf ma zmniejszyć deficyt kolejowy a nie wpłynie na wzrost drożyzny, gdyż na poszczególnych towarach, w tych ilościach, w jakich one dochodzą do spożywców, odbije się w fenigach a najwyżej w pojedyńczych markach. W kołach rządowych żywią nadzieję, że podwyższenie taryfy przyczyni się również do zmniejszenia emisji nowych banknotów, a temsamem stabilizacji marki.

O następcę Lenina.

Berlin, 12. 6. Rząd Sowietów jest mocno zaniepokojony groźbą śmierci Lenina, względnie jego niezdolnością do pracy. Rząd Sowietów znalazł się z powodu tego wobec trudnego pytania, kto ma zostać następcą Lenina. W kierujących kołach sowieckich, jak twierdzą w źródłach poinformowanych, istnieją co do tego poważne różnice. Jako następców Lenina wymieniają: Trockiego, Łunaczarskiego „Rakowskiego, i Cziczerina. Cziczerin z nich wszystkich najwięcej ma widoków.

Szczególnie charakterystyczna jest okoliczność, że wszystkie osobistości sowieckie, dłużej lub krócej, pozostające w Berlinie na wieść o poważnym stanie Lenina natychmiast wyjechały do Rosji, podczas Cziczerin tam pozostał. Uważają tu, że Cziczerin prawdopododnie oczekiwać chce swego oficjalnego powołania na kierujące stanowisko w Rządzie Sowieckim.

Krwawe starcia w Królewcu.

Berlin, 12. 6. Z Królewca donoszą: W związku z pobytem Hindenburga odbyła się wczoraj msza polowa na rynku, przyczem doszło do krwawych starć między Reichswehrą a komunistami. Niezawiśli socjaliści i komuniści zamierzając urządzić kontrdemonstrację, zgromadzili około 8 tysięcy ludzi i podczas defilady Reichswehry przed Hindenburgiem zaczęli obrzucać ją kamieniami, a następnie przerwali silny kordon policyjny i uniemożliwili dalszą defiladę. Tłumy rzuciły się do ucieczki. Ze strony Reichswehry padły strzały do komunistów. Dotychczas jeszcze nie ustalono liczby ofiar. Narazie zgłoszono jednego zabitego i 7 ranionych.

Proces Eserów.

Ryga, 12. 6. (Pat.) Donoszą tu z Moskwy pod datą 8. b. m., że proces Eserów rozpoczął się dzisiaj. Na sprawie byli obecni wszyscy członkowie rządu sowieckiego z wyjątkiem Lenina.

Posiedzenie sądu otworzył prezes trybunału rewolucyjnego p. Piatanow. Akt oskarżenia zarzuca oskarżonym organizowanie walki zbrojnej przeciw sowjetom, morderstwo na tle politycznem, oraz utrzymanie kontaktu z wrogami zewnętrznemi Rosji.

Oskarżeni oraz obrońca wykazywali, że prowadzony obecnie proces nie ma charakteru zwykłego procesu sądowego, lecz jest walką 2 obozów politycznych. Obrońca Hendelman i 22 oskarżonych sformułowali protest przeciw składowi sądu. Sąd odrzucił ten protest na pierwszem posiedzeniu.

Na drugiem posiedzeniu 10. b. m. odczytywano akt oskarżenia. Wszyscy oskarżeni zaczęli, domagać się głosu. Przewodniczący odmówił, co wywołało burzę protestów. Poczem nastąpiło dalsze czytanie oskarżenia, które trwało 6 godzin.

Redaktor: Julian Tyczka, Śmigiel.
Właściciel i wydawca: A. Klóskowski, Poznań 3.
Czcionkami drukarni Klóskowskiego w Śmiglu.

Obwieszczenie!

W rejestrze spółdzielni tut. sądu wpisano dzisiaj przy spółdzielni pod nr. 14. Bank Ludowy, spółka zapisana z nieograniczoną odpowiedzialnością w Wielichowie co następuje:

Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 5 marca 1922 r. zmieniono oznaczenie spółdzielni na:

Bank Ludowy, spółdzielnia z odpowiedzianością nieograniczoną w Wielichowie. Przedmiotem spółdzielni jest teraz także przyjmowanie wkładów oszczędnościowych oraz załatwianie wszelkich innych czynności bankowych. Każdemu członkowi wolno zadeklarować tylko jeden udział, którym odpowiada za zobowiązania spółdzielni. Oprócz tego ponoszą członkowie za zobowiązania spółdzielni odpowiedzialność dodtkową nieograniczoną (całym majątkiem).

Wysokość udziału: 10.000 mk. Coroczna wpłata na udział przynajmniej 400 mk. Liczba członków zarządu: 3.

Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 5 marca 1922 dostosowany został dotychczasowy statut do przepisów nowej ustawy o spółdzielniach z dnia 29. października 1920 r. — Dziennik Ustaw nr. 111, poz. 733 — Likwidacja następuje po myśli § 51 statut.

Śmigiel, dnia 18 maja 1922.

Sąd powiatowy.

Obwieszczenie.

W rejestrze spółdzielni tut. sądu wpisano dzisiaj przy spółdzielni pod nr. 17 „Zgoda", spółka spożywców, spółka zapisana z nieograniczoną odpowiedzialnością w Śmiglu co następuje: Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 11 września 1921 r.— 12 marca 1922 r. oznaczenie spółdzielni zmienione zostało na: „Zgoda", spółdzielnia spożywców, zapisana z ograniczoną odpowiedzialnością. Przedmiotem spółdzielni jest teraz także podniesienie poziomu kulturalnego jej członków. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanemi udziałami. Oprócz tego ponoszą za zobowiązania spółdzielni odpowiadzialność dodatkową — ograniczoną — o wysokości 1000 mk. od każdego zadeklarowanego udziału. Członek odpowiada także za zobowiązania spółdzielni, zaciągnięte przed jego przyjęciem. Umowa przeciwna nie ma skutków prawnych. Wysokość udziału wynosi teraz 1000 mk. Wpłata natychmiast w pełnej kwocie. Najwyższa liczba udziałów: 30. liczba członków poprzedn.: 3.

Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 11. września 1921 r./ 12. marca 1922 r. dotychczasowy statut spółdzielni dostosowany został do przepisów nowej ustawy o spółdzielniach z dnia 29. października 1920 r. — Dziennik Ustaw nr. 111 poz. 733—.

Ogłoszenia spółdzielni następują zaraz w Głosie Spożywców w Poznaniu. Rada Nadzorcza może powołać stałych zastępców członków zarządu wedle uznania.

Likwidacja następuje w myśl przepisów i w wypadkach, określonych w ustawie o spółdzielniach. Do powzięcia uchwały o likwidacji jest potrzebna obecność i zgoda 3/4 członków na walnem zgromadzeniu.

Śmigiel, dnia 18. maja 1922.

Sąd powiatowy.

We środę, dnia 14. czerwca o godz. 10¾ przedpoł. zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka **śp.**

z Turbańskich

Leokadja Maronowa

przeżywszy lat 42.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę przedpołudniem. Bliższy czas pogrzebu zostanie później doniesiony.

W ciężkim smutku pogrążeni

Mąż z dziećmi.